

Sygn. akt VIII U 1027/23

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24.03. 2023 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art. 31 zy9 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych odmówił A. Ł. prawa do przyznania emerytury od dnia spełnienia wymaganych warunków - od dnia 14.04.2020 r. W treści decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych podkreślił, że oświadczenie ERO zostało złożone 28.02.2023 r czyli po uprawomocnieniu się decyzji z 14.04. 2022 r.

/decyzja k.34 plik I akt ZUS/

W odwołaniu od powyższej decyzji A. Ł. wskazał, że nie zgadza się z ustaleniami organu rentowego, gdyż w jego ocenie należna emerytura powinna zostać mu przyznana od dnia spełnienia warunków, czyli od dnia 14.04.2020 r. Wniósł o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

/odwołanie k.3, e – prot. 00:01:32 /

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

/odpowiedź na odwołanie k.9/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca A. Ł. urodził się (...)

/okoliczności bezsporne/

W dniu 17.11 2021 r. ubezpieczony wystąpił z wnioskiem o emeryturę. /wniosek k.1/

Decyzją z dnia 19.12. 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał wnioskodawcy zaliczkę na poczet przysługującej emerytury od 1.11.2021 r, tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

/decyzja k.17 akt ZUS/

Decyzją z dnia 14.04.2022 r organ rentowy na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przyznał wnioskodawcy emeryturę od 1.11.2021 r, tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

/decyzja – k. 66 akt ZUS/

W dniu 7.03.2023 r ubezpieczony złożył oświadczenie w sprawie świadczenia długoterminowego dotyczące przyznania/ponownego ustalenia wysokości/podjęcia wypłaty świadczenia – od dnia spełnienia warunków, wnosząc o przyznanie świadczenia od dnia spełnienia wymaganych warunków, nie wcześniej niż od 1 marca 2020 r, ponowne ustalenie wysokości przyznanego świadczenia od dnia spełnienia wymaganych warunków, nie wcześniej niż od 1 marca 2020 r, podjęcie wypłaty przyznanego świadczenia od dnia spełnienia wymaganych warunków, nie wcześniej niż od 1 marca 2020 r.

/wniosek – k. 70/

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego i poczynionych na jego podstawie ustaleń faktycznych, odwołanie jest zasadne.

W przedmiotowej sprawie sporną pozostawała data, od której wnioskodawcy przysługuje prawo do emerytury.

Dla rozstrzygnięcia powyższego należy sięgnąć do przepisów ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 1842), Zgodnie z treścią art. 31zy⁹ ust. 1 i 2 powyższej ustawy covidowej, osobom, które w okresie 30 dni po ustaniu obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii związanych z (...)19 zgłoszą wniosek o przyznanie, ponowne ustalenie wysokości lub podjęcie wypłaty emerytury, renty lub innego świadczenia o charakterze długoterminowym, do którego przyznania właściwy jest organ rentowy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, prawo do świadczenia, prawo do świadczenia w ponownie ustalonej wysokości lub wypłata świadczenia przysługuje, na ich żądanie wyrażone w formie oświadczenia, od dnia, w którym zostały spełnione warunki do przyznania, ponownego ustalenia wysokości lub podjęcia wypłaty świadczenia, nie wcześniej jednak niż od 1 marca 2020 r. (ust. 1). Przepisu ust. 1, nie stosuje się do emerytur i rent, o których mowa w art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53, 252, 568, 1222 i 1578) i w art. 16 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2020 r. poz. 517) oraz do rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 31 stycznia 2019r. o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym (ust. 2).

W myśl art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, świadczenia przewidziane w ustawie wypłaca się, poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Z kolei art. 100 ust. 1 u.e.r. stanowi, że prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa.

Zgodnie zaś z treścią art. 133 ust. 1 ustawy emerytalnej, w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż:

- 1) od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, z zastrzeżeniem art. 107a ust. 3;
- 2) za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego.

Biorąc pod uwagę treść przytoczonych przepisów, można sformułować wnioski, że uprawnienia do świadczeń długoterminowych powstają ex lege, a o terminie wypłaty świadczenia co do zasady decyduje data złożenia wniosku. Innymi słowy, określonej osobie przysługuje świadczenie z ubezpieczenia społecznego ustalone w decyzji mającej charakter deklaratoryjny od dnia spełnienia ustawowych przesłanek jego nabycia, nie wcześniej jednak niż od pierwszego dnia miesiąca złożenia stosownego wniosku o to świadczenie. Podobnie rzecz się ma w przypadku ponownego ustalenia wysokości lub podjęcia wypłaty emerytury, renty lub innego świadczenia o charakterze długoterminowym.

W art. 31zy⁹ ust. 1 ww. ustawy przewidziano wyjątek od zasady wyrażonej w art. 129 ust. 1 u.e.r. W myśl wskazanego przepisu w okolicznościach wskazanych w ustawie organ rentowy, ustalając prawo do określonego świadczenia, wliczając nową kwotę świadczenia bądź podejmując wypłatę zawieszzonego świadczenia, bierze pod uwagę datę spełnienia warunków określonych w przepisach ubezpieczeniowych. Czyni to w odniesieniu do osób, które najpóźniej do 30 dni od ustania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, wprowadzonych w związku z (...)19, wystąpią do ZUS ze stosownym wnioskiem. W ustawie zastrzega się, że przyznanie, ponowne ustalenie wysokości lub podjęcie wypłaty może nastąpić nie wcześniej niż od 1 marca 2020 r. Powyższy termin określony w ustawie covidowej odnosi się do świadczeń, co do których przesłanki umożliwiające nabycie, ponowne ustalenie wysokości bądź podjęcie wypłaty zostały spełnione do tej daty. W przypadku świadczeń, w odniesieniu do których okoliczności

warunkujące nabycie, ponowne ustalenie bądź podjęcie wypłaty zostaną spełnione po tej dacie, organ rentowy, podejmując określone działania, będzie brał pod uwagę termin ich ziszczenia się.

W niniejszej sprawie bezsporne było to, że wnioskodawca spełnił przesłanki do emerytury w momencie osiągnięcia wieku 65 lat tj. 14.04.2020 r.

W ocenie sądu uznać należy, że wnioskodawca zgłosił żądanie o przyznania mu należnej emerytury od dnia spełnienia przez niego przesłanek do tego świadczenia (w analizowanym przypadku jest to data 14.04. 2020 r.) i swoje żądanie w tym zakresie złożył w formie oświadczenia, o którym mowa w art. 31 zy⁹ ustawy covidowej.

Przepis ten w swym literalnym brzmieniu wymaga jedynie:

- zgłoszenia wniosku o dane świadczenie o charakterze długoterminowym, do którego przyznania właściwy jest ZUS, najpóźniej w okresie 30 dni po ustaniu obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii związanych z (...)19.

- zgłoszenia żądania przyznania tego świadczenia od dnia, w którym zostały spełnione warunki jego przyznania, nie wcześniej jednak niż od 1 marca 2020r., przy czym żądanie to winno być wyrażone w formie oświadczenia.

W tym miejscu wskazać należy, że żaden przepis ustawy z dnia 2 marca 2020r. nie zawiera szczegółowego uregulowania, w jaki sposób oświadczenie to winno być złożone (tj. jak powinno ono wyglądać, czy np. winno być złożone na formularzu, czy wystarczy wniosek własnoręczny, czy trzeba swoje żądanie umotywić np. trwającym stanem epidemii), nie odsyła również w tym zakresie do aktów wykonawczych. Nie wynika z niego także, że oświadczenie musi być złożone do momentu uprawomocnienia się decyzji.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych z całą pewnością nie zawarł żadnej informacji czy pouczenia o tym, iż z uwagi na trwający w Polsce stan epidemii koronawirusa możliwe jest przyznanie, przeliczenie lub podjęcie wypłaty świadczenia za cały okres, w którym obowiązywał stan zagrożenia epidemicznego lub stan epidemii, lecz nie wcześniej niż od 1 marca 2020r. (art. 31zy9 ustawy covidowej).

W ocenie sądu odwołujący, zwłaszcza jako osoba starsza, nie ma obowiązku śledzenia wydawanych na skutek pandemii licznych i skomplikowanych pod względem budowy aktów prawnych. Co jednak bardziej istotne, nie ma również obowiązku przeglądania strony internetowej ZUS lub Internetu w ogólności, gdzie być może „natknęłby się” na stosowną informację o wymaganym formularzu ERO. Zdaniem sądu organ rentowy winien w decyzji o przyznaniu świadczenia poinformować o treści art. 31 zy 9 ustawy covidowej. Tymczasem szczegółowe informacje w tym zakresie odnaleźć można, ale dopiero w obszernej „informacji” zawartej na formularzu ERO.

W ocenie Sądu Okręgowego na gruncie rozpoznawanej sprawy brak jakichkolwiek podstaw do uznania, że wnioskodawca został należycie pouczony, czy choćby poinformowany przez organ rentowy o możliwości złożenia „żądania w formie oświadczenia”, by należne mu świadczenie zostało przyznane od daty osiągnięcia 65 lat życia.

Jak już wyżej sąd sygnalizował, przepisy nie wymagają ani złożenia tego oświadczenia (o którym mowa w art. 31zy 9 ustawy z 2.03.2020r.) na odpowiednim formularzu, ani tym bardziej jego motywowanie sytuacją epidemiologiczną. To ustawodawca z uwagi na panującą epidemię koronawirusa zdecydował się wprowadzić możliwość przyznania, przeliczenia lub podjęcia wypłaty świadczenia za cały okres, w którym obowiązywał stan zagrożenia epidemicznego lub stan epidemii. Istotne jest zatem wyłącznie to, aby zgłosić wniosek o dane świadczenie o charakterze długoterminowym, do którego przyznania właściwy jest ZUS, najpóźniej w okresie 30 dni po ustaniu obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii związanych z (...) 19 i zgłosić żądanie przyznania tego świadczenia od dnia, w którym zostały spełnione warunki jego przyznania, nie wcześniej jednak niż od 1 marca 2020r., przy czym żądanie to winno być wyrażone w formie oświadczenia. Przepis art. 31 zy 9 ustawy covidowej nie wymaga nawet, by ten drugi wymóg został spełniony jednocześnie wraz z wnioskiem o świadczenie lub przed uprawomocnieniem się decyzji przyznającej świadczenie.

Mając na względzie wszystkie wskazane wyżej okoliczności Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc, zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku uznając odwołanie wnioskodawcy za zasadne./por. w tym zakresie wyrok SA w Łodzi w sprawie III AUa 790/22/

O kosztach zastępstwa procesowego sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc w zw. Z §9 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tj. Dz. U. z 2018 r., poz.265).